

Obec Heřmanov

Milí čtenáři, obyvatelé naší malé, milé vesnice. Přinášíme Vám mimořádné číslo našeho zpravodaje Heřmánek. Každoročně Vás zde informujeme o uplynulých událostech celého roku. Tentokrát uděláme výjimku a chceme přinést několik důležitých aktualit.

Jako nejdůležitější se jeví naše přihláška do soutěže Vesnice roku. Myslíme si totiž, že si naše obec zaslouží některé ocenění. Mimořádně bohatý je hlavně náš kulturní život a obec je pěkně vybudovaná a upravená. V letošním roce jsme nakoupili truhlíky a kytičky na obchod, školu, kulturní dům i budovu obecního úřadu. Všechny domácnosti také získali mimořádný příspěvek obce v hodnotě 200 Kč na květinovou výzdobu domů.

Soutěžní komise (krajského kola) bude procházet a hodnotit naši vesnici ve středu 6. 6. 2012. Předem děkujeme všem za pomoc při mimořádném úklidu a výzdobě obce.

Další důležitá akce, která se bude v Heřmanově konat je slavnostní odhalení pamětní desky našeho slavného rodáka, divizního generála in memoriam Ždímal. Václav Ždímal se narodil v Heřmanově (č. p. 7) dne 29. 6. 1890. Byl to legionář, generál prvorepublikové Československé armády a příslušník Obrany národa, kterého nacisté popravili před sedmdesáti lety 2. 9. 1942 v Berlíně. (Podrobně je jeho život popsán v přiloženém životopisu.) Myslíme si, že pro své jednání a postoje po celou dobu života, od protirakouských v roce 1914 až po statečné chování před nacistickým soudem v roce 1942 si zaslouhuje ocenění. Z toho důvodu jsme si dovolili zaslat prezidentu republiky návrh na jeho státní vyznamenání.

Srdečně Vám tímto zveme na slavnostní odhalení pamětní desky generála Václava Ždímal, které se bude konat v neděli 5. 8. 2012 od 14:00 hodin před budovou obecního úřadu.

V Heřmanově 1. 6. 2012

ŽDÍMAL Václav, divizní generál in memoriam - životopis

(* 29. 6. 1890 Heřmanov, okr. Žďár nad Sázavou, † 2. 9. 1942 Berlín, Německo)

Václav Ždímal se narodil dne 29. června 1890 v Heřmanově v okrese Velké Meziříčí. Byl druhým z pěti synů místního učitele, za nimiž následovaly ještě tři dcery. Mládí prožíval v Heřmanově, Blížkově, Měříně a Radňovsi, vše v okrese Velké Meziříčí. Do školy začal chodit v roce 1896 v Holubí Zhoři (okr. Velké Meziříčí). Odtud v roce 1901 odešel do Slatiňan u Chrudimi ke svému dědovi, aby navštěvoval gymnázium v Chrudimi. V roce 1901–1902 absolvoval první třídu tohoto ústavu. Od roku 1902 pokračoval ve studiích na zemské vyšší reálce ve Velkém Meziříčí. Na reálce ve Velkém Meziříčí složil zkoušku dospělosti dne 11. 7. 1908. Po prázdninách téhož roku odchází do Brna, aby na České vysoké škole technické studoval zeměměřičství, tehdy dvouletý kurz. Toto studium ukončil státní zkouškou dne 5. 11. 1910. Od jara 1911 je zaměstnán jako geometr u firmy Šrábl v Brně. V červnu 1912 nastupuje místo smluvního zeměměřiče u zemské vlády Bosny a Hercegoviny.

U vojenských odvodů v letech 1911, 1912 a 1913 nebyl uznán způsobilým.

Po skončení balkánské války v roce 1914 nechce dále sloužit Rakousku a uchází se o místo zeměměřiče u srbské vlády v Bělehradě, a to pro mapovací práce v osvobozených krajích. Místo v Srbsku však nepřijal, protože nesouhlasil s podmínkami srbské vlády a vrátil se zpět do služby v Bosně.

Krátce nato začíná první světová válka, která se Václava nevojáka v prvním počátku nedotýká. Záhy jsou však vypisovány nové odvody a Václav Ždímal je v prosinci 1914 v Sarajevu uznán schopným vojenské služby. Začátkem ledna 1915 opouští civilní službu v Bosně a odjíždí na Moravu, kde je dne 1. 3. 1915 prezentován jako jednoroční dobrovolník u c. k. zeměbranceckého pluku č. 14 v Brně. Zde prošel základním výcvikem a poté byl odeslán do Štýru, kde v době od 1. 5. do 30. 6. 1915 absolvoval školu pro důstojníky pěchoty v záloze. S pochodovou rotou svého pluku byl jako četař v polovině srpna 1915 odeslán na ruskou frontu. Svoje protirakouské přesvědčení však nezapírá ani zde a již 30. září 1915 – při prvním určení za velitele polní hlídky – přechází k nepříteli za krásného slunného dne.

První styk s Rusy je však velmi nepříjemný. Je zajat dvěma kozáky a sleduje spor mezi nimi o jeho vlastní život, když jeden z kozáků nechce vodit jediného „Austrijáka“ do zajetí, nýbrž chce ho na místě usmrtit. V Rakousku za dobrovolné přejítí k Rusům byl odsouzen vojenským soudem k trestu smrti zastřelením a u rodičů byl zabaven jeho majetek. V zajetí prodělává těžký případ skvrnitého tyfu a malárie. Do legií vstupuje dne 20. 7. 1916, do vlasti se vrací 23. 7. 1920. V legiích je zařazen 4. 8. 1916 do záložní roty v Kyjevě jako dobrovolník.

(Další část je převzata od pplk. PhDr. Eduarda Stehlíka, protože ze všech dostupných životopisů je nejpreciznější.)

Zde prošel nezbytným výcvikem a v polovině prosince 1916 byl zařazen do 2. čs. střeleckého pluku, s nímž se zúčastnil všech významných bojů, včetně bitvy u Zborova 2. 7. 1917. Od října 1917 do ledna 1918 byl jako kartograf přidělen velitelství 1. čs. střelecké divize a poté tuto službu konal až do srpna 1918 ve štábu Čs. armádního sboru v Rusku. V srpnu 1918 nastoupil k 1. čs. jízdní baterii, kde poté konal službu jako přidělený důstojník, od dubna 1919 jako I. důstojník baterie a zástupce jejího velitele až do odjezdu z Ruska v létě 1920 (v mezidobí absolvoval v roce 1919 kurs pro velitele baterií a starší důstojníky dělostřelectva ve Sljudance). Dne 23. 7. 1920 se v hodnosti kpt. ruských legií (povýšen 1. 4. 1920) vrátil zpět do svobodné vlasti.

Zde byl 25. 7. 1920 zařazen k dělostřeleckému pluku 5 v Českých Budějovicích, kde nastoupil službu po krátké repatriační dovolené jako velitel 1. baterie, a tuto funkci pak vykonával až do konce listopadu 1921.

V mezidobí absolvoval v termínu od 1. 4. do 31. 7. 1921 informační výcvikový kurs pro kapitány dělostřelectva v Praze a od 31. 10. do 15. 11. 1921 zkušenou u horského dělostřeleckého pluku 202 v Trutnově. V době od 26. 11. 1921 až do konce září 1923 konal službu jako velitel I. oddílu u dělostřeleckého pluku 11 v Košicích. Zde se dočkal 2. 12. 1921 povýšení na škpt. a 28. 6. 1923 do hodnosti mjr. Jako takový absolvoval V. kurs střelecké školy při DU v Olomouci (od 4. 1. do 27. 3. 1923 a od 3. do 24. 8. 1923). Dnem 1. 10. 1923 byl přidělen k VA v Hranicích na Moravě, kde působil jako velitel dělostřeleckého oddílu a instruktor VA až do 28. 2. 1925. Poté nastoupil do funkce velitele dělostřeleckého oddílu 251 v Bílině, kterou vykonával nepřetržitě do konce října 1926. V mezidobí byl od 19. 11. 1925 do 10. 4. 1926 stálým učitelem taktiky dělostřelectva v kursu pro velitele oddílů v Praze. Od 1. 11. 1926 do 29. 9. 1931 byl velitelem dělostřeleckého pluku 7 v Olomouci. V mezidobí byl povýšen nejprve do hodnosti pplk. (14. 12. 1927) a poté plk. (30. 12. 1929) a absolvoval kurs ve středisku taktických studií dělostřelectva v Metách ve Francii (13. 9. - 15. 10. 1927) a v termínu od 15. 10. 1928 do 4. 6. 1929 kurs pro velitele vojsových těles v Praze. Dnem 30. 9. 1931 byl ustanoven zástupcem velitele 7. polní dělostřelecké brigády a tuto funkci vykonával až do 15. 9. 1932, kdy se opět ujal velení olomouckého dělostřeleckého pluku 7. Krátce poté byl vyslán do Kursu pro vyšší velitele při Válečné škole v Praze, který absolvoval v termínu od 3. 1. do 31. 7. 1933. Dnem 15. 9. 1933 převzal funkci velitele dělostřeleckého pluku 331 v Jincích, kterou poté zastával až do 30. 9. 1934, kdy se stal velitelem 10. polní dělostřelecké brigády v Banské Bystrici. Zde se 1. 7. 1936 dočkal povýšení do hodnosti brig. gen. Od 15. 10. 1937 až do okupace byl velitelem dělostřelectva IV. sboru v Olomouci. Za branné pohotovosti státu na podzim 1938 vykonával v rámci svého mobilizačního zařazení funkci velitele dělostřelectva Hraničního pásma XIII v Hranicích. V rámci likvidace čs. branné moci byl nejprve 15. 4. 1939 přemístěn k Vojenskému zeměpisnému ústavu v Praze, ale již 13. 9. byl převeden do oboru ministerstva dopravy. Tou dobou však již řadu měsíců pracoval v odboji. Od dubna 1939 byl zapojen v Obráně národa jako velitel Oblastního velitelství ON Morava - východ. Ve spolupráci se svým zástupcem plk. gšt. Janem Procházkou a náčelníkem svého štábu plk. gšt. Stanislavem Mazlem se mu podařilo vybudovat efektivně pracující organizaci, která dosahovala ve zpravodajské a organizační práci vynikajících výsledků. Úzce rovněž spolupracoval s velitelem Zemského velitelství ON Morava brig. gen. Bohuslavem Všetíčkou, i jeho náčelníkem štábu plk. gšt. Václavem Lysákem. Zároveň disponoval přímým spojením na Ústřední vedení ON v Praze. Zatčen byl 11. 12. 1939 v rámci rozsáhlé razie gestapa proti vedoucím představitelům Obrany národa na Moravě. Vězněněl byl nejdříve v Brně na Špilberku, odkud byl převezen do Sušilových kolejí, z nichž byl v létě 1940 odtransportován do Vratislavi (Breslau). Odtud byl společně se svými spolupracovníky plk. gšt. Janem Procházkou, plk. gšt. Stanislavem Mazlem, plk. pěch. Miloslavem Fialou, plk. pěch. Čeňkem Hajdou, pplk. gšt. Josefem Ejemem a prof. Františkem Švandou odeslán do Wohlau, později do bavorského Landsbergu a nakonec do berlínské věznice Alt Moabit. V procesu konaném u berlínské Volksgerichtu 13. 4. 1942 byl odsouzen pro přípravu velezrady a jednání nepřátelské říši k trestu smrti a doživotní ztrátě čestných občanských práv. Při soudním jednání se choval statečně a bral všechnu vinu na sebe, čímž ostatním obžalovaným bezprostředně zachránil život. Den po vynesení rozsudku byl převezen do věznice v Berlíně-Plötzensee, kde následujících téměř pět měsíců čekal na smrt. Byl popraven 2. 9. 1942 krátce před pátou hodinou ranní. V roce 1946 byl posmrtně povýšen do hodnosti divizního generála.

Vyznamenání:

Československý válečný kříž 1918, Československý řád Sokol s meči, Československá revoluční medaile, Československá medaile Vítězství, Croix de Guerre, Ordén svjatogo Georgija IV. stěpeni, Československý válečný kříž 1939 in memoriam.

Prameny a literatura:

VÚA-VHA Praha, sb. KL, Ministerstvo obrany ČR – oddělení pro vydávání osvědčení podle zákona č. 255/1946 Sb., spis Václava Ždímala, Rodinný archiv, J. CEBE-HABERSKÝ: Dům mrtvých. Věznice Moabit a Plötzensee 1940-1942. Praha 1946, V. JELÍNEK: Čekání na smrt. Praha 1946, E. STEHLÍK – I. LACH: Vlast a čest byly jim dražší nežli život. Dvůr Králové nad Labem 2000.